

Chcem ubytovať odídencia

Kto si môže uplatniť príspevok?

Príspevok poskytuje obec osobe, ktorá vlastní nehnuteľnosť slúžiacu na bývanie v jej územnom obvode, ktorá v nej poskytne bezodplatne ubytovanie odídencom. Takéto ubytovanie musí spĺňať minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu podľa § 8 ods. 2 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia.

Príspevok poskytuje obec aj ďalším oprávneným osobám, a to právnickým osobám, ktoré poskytujú bezodplatne ubytovanie odídencom v nebytovej budove slúžiacej na krátkodobé ubytovanie, ktoré vlastní alebo spravujú, ak takéto ubytovanie neposkytujú na základe živnostenského oprávnenia. Takéto ubytovanie musí spĺňať minimálne požiadavky podľa § 9 ods. 1 a 2 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 259/2008 Z. z.

Ďalšou oprávnenou osobou je aj obec alebo vyšší územný celok, ak bezodplatne poskytuje ubytovanie odídencom v nehnuteľnosti, ktorú vlastní alebo v nehnuteľnosti, ktorá je v správe alebo vo vlastníctve jej rozpočtovej alebo príspevkovej organizácie.

Ďalšie oprávnené osoby podľa bodov 2 a 3 sú povinné pred začatím poskytovania ubytovania odídencom v nebytovej budove slúžiacej na krátkodobé ubytovanie oznámiť obci celkovú ubytovaciu kapacitu tejto nehnuteľnosti. Túto povinnosť si musia splniť do 9. apríla 2022.

Aké nehnuteľnosti môžu byť poskytnuté na dočasné ubytovanie odídencia?

V prípade nehnuteľnosti slúžiacej na bývanie takéto ubytovanie musí spĺňať minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu. Obytná plocha bytu nižšieho štandardu musí byť najmenej 12 m² na užívateľa a 6 m² na každú ďalšiu osobu, ktorá s ním žije v domácnosti. Úžitková plocha bytu nižšieho štandardu musí byť najmenej 15 m². Minimálne požiadavky na vybavenie bytu nižšieho štandardu sú:

- a) napojenie na prívod pitnej vody s technickou možnosťou inštalovania zariadenia na varenie, prípravu teplej vody, možnosťou inštalovania zariadenia na osobnú hygienu,
- b) odvedenie odpadových vôd s technickou možnosťou inštalovania splachovacieho záchoda,
- c) technická možnosť inštalovania vykurovacích telies na lokálne vykurovanie obytných miestností.

V prípade v nebytovej budovy slúžiacej na krátkodobé ubytovanie Takéto ubytovanie musí mať zabezpečené dostatočné množstvo tečúcej pitnej vody a tečúcej teplej vody a svetlá výška izby ubytovacieho zariadenia musí mať:

- a) najmenej 2 400 mm, odporúča sa 2 600 mm,
- b) v podkroví najmenej 2 300 mm, odporúča sa aspoň 2 400 mm,
- c) v podkroví so skloneným stropom najmenej nad polovicou svojej plochy svetlú výšku najmenej 2 400 mm; v miestach sklonenia má byť najmenšia svetlá výška aspoň 600 mm, pričom do podlahovej plochy miestnosti sa započítava plocha, nad ktorou je najmenšia svetlá výška 1 300 mm.

Musím obci hlásiť vopred, že plánujem ubytovať odídencia?

Táto povinnosť sa vzťahuje len pre právnické osoby, ktoré poskytujú bezodplatne ubytovanie odídencom v nebytovej budove slúžiacej na krátkodobé ubytovanie, ktoré vlastní alebo spravujú, ak takéto ubytovanie neposkytujú na základe živnostenského oprávnenia. Pred začatím poskytovania ubytovania odídencom musia oznámiť obci, v ktorej územnom obvode je takáto budova, celkovú ubytovaciu kapacitu nebytovej budovy slúžiacej na krátkodobé ubytovanie.

Možno apartmány považovať za nehnuteľnosti slúžiace na bývanie pre účely poskytovania príspevku podľa zákona o azyle?

Zákon č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) pojem „apartmán“ nepozná, avšak podľa § 6 ods. 1 písm. d) uvedeného zákona sa v katastri evidujú o. i. aj byty a nebytové priestory.

Zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov definuje byt ako miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sú rozhodnutím stavebného úradu trvalo určené na bývanie a môžu na tento účel slúžiť ako samostatné bytové jednotky.

Apartmán sa v katastri eviduje ako byt, ak podľa celkovej stavebnej dokumentácie príslušnej budovy spĺňa definičné znaky bytu, a ako nebytový priestor, ak podľa celkovej stavebnej dokumentácie príslušnej budovy spĺňa znaky nebytového priestoru.

V zmysle vyhlášky č. 277/2008 Z. z. apartmán je súbor dvoch alebo viacerých miestností na ubytovanie hostí. Jedna z týchto miestností spĺňa podmienky obývacej miestnosti. Súčasťou apartmánu je hygienické zariadenie. Apartmán v prípade apartmánového domu je vybavený kuchynkou alebo kuchynským kútom a možno ho nazvať i apartmánovým bytom.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že osobe vlastniacej apartmán, ktorý je v katastri vedený ako bytový priestor, možno priznať príspevok podľa § 36a ods. 2 zákona o azyle.

Z vyššie uvedeného tiež vyplýva, že osobe vlastniacej apartmán, ktorý je v katastri vedený ako nebytový priestor, možno priznať príspevok za splnenia podmienok podľa § 36a ods. 4 a 5 zákona o azyle.

Ak majiteľ nehnuteľnosti býva v meste, ale nehnuteľnosť je registrovaná napr. v inej obci cez koho si majiteľ uplatňuje príspevok?

Miestna príslušnosť obce je daná podľa územného obvodu obce, kde sa nehnuteľnosť slúžiaca na bývanie nachádza. Pobyť vlastníka nehnuteľnosti v tomto prípade nie je relevantný.

Je možné uplatniť si nárok na príspevok za ubytovanie odídencu v prípade nehnuteľnosti, ktorá je v dedičskom konaní, pričom dedičské konanie ešte neprebehlo?

Zákon o azyle ustanovuje povinnosť uzatvorenia zmluvy o poskytnutí ubytovania medzi odídencom a oprávnenou osobou. Oprávnenou osobou je osoba, ktorá vlastní nehnuteľnosť slúžiacu na bývanie alebo osoba, ktorá vlastní alebo spravuje nebytovú budovu.

V prípade prebiehajúceho dedičského konania alebo súdneho sporu o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti nie je vlastníkom, a teda aj zmluvná strana, jasne určená. Z uvedeného dôvodu v danom prípade nie je možné uzatvoriť zmluvu o poskytnutia ubytovania odídencom v takejto nehnuteľnosti.

Takúto nehnuteľnosť môže na účely príspevku za poskytnutie ubytovania odídencom poskytnúť osoba, ktorá ju nadobudne na základe právoplatného rozhodnutia v predmetnej konaní.

Čo znamená, že sa ubytovanie odídencom musí poskytnúť bezodplatne? Zahŕňa suma aj doplnkové služby ako internet, streamovacie služby a podobne?

Ubytovanie je bezplatné (teda sa do neho zaráta aj voda, plyn, elektrina). Ostatné doplnkové služby sú na dohode medzi nájomcom a prenajímateľom.

Podľa § 36a ods. 2 zákona o azyle, sa príspevok vyplatí osobe, ktorá vlastní nehnuteľnosť. Ak právnická osoba vlastní nehnuteľnosť – byt, alebo dom, t. j. nie nebytový priestor resp. nie nebytovú budovu, vyplní výkaz určený pre právnickú osobu? Teda takáto právnická osoba nemôže získať príspevok, ak poskytne ubytovanie vo vlastnom byte?

Príspevok poskytuje obec osobe, ktorá vlastní nehnuteľnosť slúžiacu na bývanie v jej územnom obvode, ktorá v nej poskytne bezodplatne ubytovanie odídencovi. Zákon nehovorí, či ide o fyzickú alebo právnickú osobu. Z toho vyplýva, že pokiaľ právnická osoba vlastní nehnuteľnosť slúžiacu na bývanie a poskytne ju bezodplatne odídencovi, môže si uplatniť nárok na príspevok.

Nárok na príspevok prostredníctvom obce za bezodplatné prenajatie nebytového priestoru odídencovi majú len právnické osoby, a to za splnenia podmienky, že takéto ubytovanie neposkytujú na základe živnostenského oprávnenia.

Ak právnická osoba poskytuje ubytovanie na základe živnostenského oprávnenia, vzťahuje sa poskytnutie príspevku § 27k zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ktoré realizuje Ministerstvo dopravy a výstavby SR.

Má v tejto súvislosti povinnosti aj odídenec?

Áno. Má povinnosť s oprávnenou osobou uzatvoriť zmluvu. Za odídencu, ktorý nenadobudol plnoletosť uzatvára zmluvu o poskytnutí ubytovania odídencovi jeho zákonný zástupca, blízka osoba alebo súdom ustanovený opatrovník.

Na účely poskytovania príspevku je odídenec, ktorému oprávnená osoba poskytuje ubytovanie, povinný raz mesačne počas poskytovania ubytovania osobne oznámiť obci, že mu oprávnená osoba poskytuje ubytovanie. Táto povinnosť sa týka všetkých odídenecov, vrátane detí.

Aké dokumenty potrebujem

Akým spôsobom bude vlastník nehnuteľnosti dokazovať ubytovanie odídenecov, čo bude musieť doložiť?

Základnou podmienkou je **uzavretie zmluvy** o poskytnutí ubytovania medzi majiteľom nehnuteľnosti a odídencom. Upozorňujeme, že musí ísť o osobu odídencu, to znamená, že nejde o akéhokoľvek štátneho príslušníka Ukrajiny, ale iba o osobu, ktorá má udelený status dočasného útočiska. Vzor zmluvy bude zverejnený. Zároveň, **odídenec** sa podľa zákona musí **raz v mesiaci hlásiť príslušnej obci**, v ktorej sa mu poskytuje ubytovanie. Prenajímateľ po uzatvorení zmluvy s odídencom túto predloží obci. Obci zároveň po skončení každého kalendárneho mesiaca predloží **výkaz** o počte nocí, v ktorých skutočne poskytoval odídencovi ubytovanie.

V akej forme predkladá oprávnená osoba dokumenty obci?

Oprávnená osoba predkladá obci **originál zmluvy o poskytnutí ubytovania odídencovi** podľa vzoru zverejneného na www.minv.sk a www.ua.gov.sk. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy je **čestné vyhlásenie oprávnenej osoby a kópia dokladu** o tolerovanom pobyte na území Slovenskej republiky s označením „ODÍDENEČ“ alebo s označením „DOČASNÉ ÚTOČISKO“.

V tejto súvislosti odporúčame vyhotovovať zmluvu o poskytnutí ubytovania odídencovi minimálne v troch rovnopisoch.

V prípade spoluvlastníkov nehnuteľnosti zmluvu o poskytnutí ubytovania podpisujú všetci spoluvlastníci. Výkaz postačí, ak bude podpísaný jednou osobou. Je vecou spoluvlastníkov dohodnúť sa, kto z nich vyplní výkaz a účet ktorého z nich uvedie vo výkaze.

V zmluve sa uvádza trvalé bydlisko odídencu v domovskej krajine, trvalý pobyt v domovskej krajine je jednou z náležitostí dokladu o tolerovanom pobyte.

Doba, do ktorej sa zmluva uzatvára, je na dohode medzi oprávnenou osobou a odídencom. Je na zmluvných stranách, na ako dlho uzatvorí zmluvu. Môžu ju uzatvoriť aj na dlhšiu dobu ako je do konca júna. Avšak, príspevok je možné si uplatňovať iba za ubytovanie poskytnuté najdlhšie do 30.6.2022.

Do piatich pracovných dní po ukončení kalendárneho mesiaca predkladá oprávnená osoba obci úplne a pravdivo vyplnený **výkaz** na tlačive, ktoré vzor je zverejnený na www.minv.sk a www.ua.gov.sk.

Môže oprávnená osoba doručiť dokumenty potrebné pre vyplácanie príspevku poštou alebo sprostredkovane?

Zákon neukladá oprávnenej osobe povinnosť predkladať originál zmluvy o poskytnutí ubytovania odídencom, čestné vyhlásenie oprávnenej osoby a kópia dokladu o tolerovanom pobyte na území Slovenskej republiky ani výkaz osobne. Pri využití poštovej prepravy sa však oprávnená osoba vystavuje riziku, že nestihne zákonom ustanovenú lehotu.

Akým spôsobom sa do výkazu bude uvádzať ubytovanie za mesiac február?

Keďže postup sa začne uplatňovať koncom marca, v mesiaci apríl 2022 podávajú oprávnené osoby jeden spoločný výkaz za mesiace marec 2022 a február 2022.; ministerstvo poukáže peniaze obciam do konca apríla, obec by mala vyplácať prenajímateľov do 5 pracovných dní od prijatia peňazí od ministerstva, t. j. predpoklad prvých platieb je začiatkom mája.

Kde a akým spôsobom si mám uplatniť príspevok?

Príspevok sa uplatňuje na obci. Oprávnená osoba je povinná predložiť obci originál zmluvy o poskytnutí ubytovania odídencom. Vzor zmluvy o poskytnutí ubytovania odídencom je zverejnený na webovom sídle ministerstva vnútra. Pokiaľ žiadosť podáva právnická osoba v nehnuteľnosti ktorú vlastní alebo spravuje, je povinná predložiť originál zmluvy o správe nehnuteľnosti.

Oprávnená osoba predkladá do 5 pracovných dní po skončení kalendárneho mesiaca, v ktorom poskytla ubytovanie odídencom obci výkaz, ktorý obsahuje počet nocí, počas ktorých bolo odídencom skutočne poskytované ubytovanie a ďalšie údaje uvedené vo vzore výkazu, ktorý sa nachádza na webe ministerstva.

Ubytovaná je napr. matka a jej dve deti. V zmluve sa nehovorí o počte ubytovaných. Majú byť teda uzatvorené tri zmluvy, alebo ...? V zákone sa píše (§ 36a ods. 2), že za odídencu, ktorý nenadobudol plnoletosť, uzatvára zmluvu zákonný zástupca.

Medzi oprávnenou osobou a odídencomi, ktorí sú v príbuzenskom vzťahu, postačuje uzatvoriť jednu zmluvu, v ktorej sú uvedení všetci odídenci. Jednotlivých ubytovaných odídencom (rodinu) uvedie oprávnená osoba vo výkaze.

Môže za vlastníka nehnuteľnosti priniesť zmluvu aj iná osoba?

Zmluvu aj výkaz podľa zákona predkladá oprávnená osoba.

Je možné podávať tieto dokumenty elektronicky? (zverejnený materiál ministerstva toto nešpecifikuje ale podľa platnej legislatívy písomná forma právneho úkonu je zachovaná aj vtedy, ak je urobený elektronickými prostriedkami, vrátane elektronického podpisu)

Áno, dokumenty je možné predkladať v elektronickej podobe, avšak za dodržania zákonných podmienok definovaných zákone č. 305/2013 Z. z.

Odovzdá oprávnená osoba obci originál alebo fotokópiu zmluvy s odídencom?

Musí byť predložený originál zmluvy, kópia nepostačuje. Odporúčame si na tieto účely vyhotovovať minimálne 3 rovnopisy zmluvy zo strany oprávnených osôb.

Môžem požadovať úhradu príspevku za ubytovanie odídenca za družstevný byt, pričom na katastri je ako vlastník zapísané bytové družstvo?

Príspevok poskytuje obec osobe, ktorá vlastní nehnuteľnosť slúžiacu na bývanie v jej územnom obvode, ktorá v nej poskytne bezodplatne ubytovanie odídencom. Uvedená osoba nie je vlastníkom bytu, a preto nie je oprávnenou osobou v zmysle zákona o azyle.

Informácie o príspevku

Aká je výška príspevku?

Príspevok sa poskytuje vo výške 7 eur za jednu noc ubytovania odídenca, ak ide o osobu, ktorá dovŕšila vek 15 rokov a 3,50 eura za jednu noc ubytovania odídenca, ak ide o osobu, ktorá nedovŕšila vek 15 rokov.

Kto bude vyplácať príspevok od štátu za ubytovanie ukrajinských utečencov?

Príspevok bude oprávnenej osobe vyplácať **obec**; na účet v banke alebo v hotovosti. K výpláte finančných prostriedkov oprávnenej osobe, teda prenajímateľovi, dôjde až po tom, ako obec tieto finančné prostriedky dostane poukázané od ministerstva vnútra.

System bude taký, že do 5 pracovných dní po skončení kalendárneho mesiaca prenajímateľ odovzdá obci **výkaz**, obec zosumarizuje všetky výkazy od všetkých prenajímateľov a spracuje ich do jednotného **prehľadu o uplatnených príspevkoch**, ktorý pošle ministerstvu do 15. dňa v kalendárnom mesiaci. Ministerstvo po verifikácii a spracovaní doručených prehľadov poukáže príslušnú sumu každej z obcí do konca kalendárneho mesiaca. Obec vyplatí príspevky prenajímateľom do 5 pracovných dní od prijatia peňazí od ministerstva vnútra.

Vzor výkazu a prehľadu bude zverejnený na webe minv.sk a ua.gov.sk. Tam sa tiež bude zverejňovať vzor zmluvy o poskytnutí ubytovania odídencom, ktorej uzavretie je podmienkou na to, aby mohol byť príspevok za ubytovanie poskytnutý.

Príspevok za ubytovanie podnikateľským subjektom sa riadi schémou upravenou v zákone o podpore cestovného ruchu a je v gescii ministerstva dopravy. S otázkami týkajúcimi sa podnikateľských subjektov je potrebné sa obrátiť na ministerstvo dopravy.

Ak majiteľ nehnuteľnosti nepodá zmluvu v danom mesiaci, je možné podať zmluvu aj spätne v nasledujúcom mesiaci?

Oprávnená osoba predkladá obci originál zmluvy o poskytnutí ubytovania odídencom podľa vzoru zverejneného na www.minv.sk a www.ua.gov.sk. Zmluva je zákonnou náležitosťou na poskytnutie príspevku. Ak ju oprávnená osoba nepredloží, obec výkaz tejto osoby nezaradí do prehľadu, ktorý zasiela okresnému úradu. O tomto upovedomí oprávnenú osobu.

Za akú dobu sa poskytuje príspevok?

Príspevok sa poskytuje za noc ubytovania odídencu. Príspevok možno poskytnúť aj najviac za sedem nocí poskytovania ubytovania prechádzajúcich dňu poskytnutia dočasného útočiska odídencom, najskôr však od 26. februára 2022.

Podľa nariadenia vlády č. 99/2022 Z. z. si možno príspevok uplatniť za ubytovanie odídencu poskytnuté najdlhšie do 30. júna 2022.

Ako sa vypláca príspevok?

Obec vypláca príspevok oprávneným osobám do 5 pracovných dní od prijatia sumy poukázanej ministerstvom vnútra.

V akej výške sa vypláca príspevok?

Výšku príspevku pre osobu, ktorá vlastní nehnuteľnosť slúžiacu na bývanie v jej územnom obvode, ktorá v nej poskytne bezodplatne ubytovanie odídencom, definuje zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v § 36a ods. 3.

Výška príspevku pre právnické osoby, ktoré poskytujú bezodplatne ubytovanie odídencom v nebytovej budove slúžiacej na krátkodobé ubytovanie, ktoré vlastní alebo spravujú, sa poskytuje za noc ubytovania odídencu v sume v súlade s nariadením vlády č. 99/2022 Z. z., najviac za ubytovanie takého počtu odídencom, ktorý zodpovedá rozsahu oznámenej ubytovacej kapacity. Ak sa v nebytovej budove slúžiacej na krátkodobé ubytovanie nachádza byt, na určenie príspevku sa použije § 36a ods. 3. zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Aké sú obmedzenia pre poskytnutie príspevku?

Príspevok sa neposkytuje osobe, na ktorú sa vzťahuje poskytovanie príspevku za poskytnutie ubytovania odídencom podľa osobitného predpisu (§ 27 zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení zákona č. 92/2022 Z. z.) alebo osobe, ktorá má nárok na akékoľvek iné peňažné plnenie súvisiace s poskytnutím ubytovania odídencom podľa osobitných predpisov (napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, zákon č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov). Príspevok sa neposkytuje ani osobe, ktorá si uplatní nárok na poskytnutie príspevku za ubytovanie odídencu, ktorému sa poskytuje ubytovanie v azylovom zariadení.

Kedy budú vyplácané prvé príspevky?

Keďže postup sa začal uplatňovať koncom marca, výkazy a prehľady za marec sa budú predkladať v apríli; ministerstvo vnútra poukáže peniaze obciam do konca apríla, obec by mala vyplácať prenajímateľom do 5 pracovných dní od prijatia peňazí od ministerstva, t. j. predpoklad prvých platieb je začiatkom mája.